

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

27 februarie 2024

Nr. 01-06-13

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre ratificare, Acordul dintre Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale, întocmit la Bruxelles la 11 decembrie 2023, precum și proiectul de lege în acest sens, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 120 din 21 februarie 2024.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea Acordului în Parlament se desemnează Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Cu respect,

Sandul
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat	- 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 120 din 21 februarie 2024	- 2 file;
3. Proiectul de lege	- 2 file;
4. Copiile de pe textul Acordului (în limbile română și engleză)	- 30 file;
5. Argumentarea oportunității ratificării	- 4 file;
6. Copiile de pe avizele autorităților de resort	- 13 file;
7. Tabelul de sinteză	- 9 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>63</u>	
" <u>28</u> " <u>02</u> 20 <u>24</u>	
Ora _____	

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-2000

Chișinău

21 februarie 2024

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale, întocmit la Bruxelles la 11 decembrie 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 120 din 21 februarie 2024.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Acordului (în limba română – 15 file, în limba engleză – 15 file);
4. Argumentarea oportunității ratificării Acordului (4 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (13 file);
6. Tabelul de sinteză (9 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Ludmila Zagoreț
Tel: 250-518

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2	
Nr.	269
Data	21 02 2024

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 120

din 21 februarie 2024

Chișinău

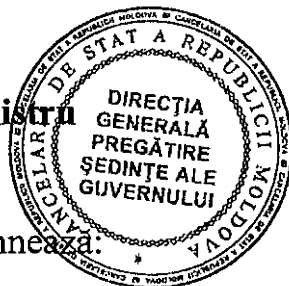
**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea
Acordului dintre Republica Moldova și Republica Letonia
în domeniul securității sociale, întocmit la Bruxelles la 11 decembrie 2023**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale, întocmit la Bruxelles la 11 decembrie 2023.

Prim-ministru

Contrasemnează:

DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe

Mihail POPȘOI

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

**pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova
și Republica Letonia în domeniul securității sociale,
întocmit la Bruxelles la 11 decembrie 2023**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul dintre Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale, întocmit la Bruxelles la 11 decembrie 2023.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe va notifica Părții letone ratificarea Acordului menționat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

ARGUMENTAREA

oportunității ratificării Acordului între Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale

A. Descrierea tratatului

Acordul între Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale, propus pentru ratificare este unul bilateral, a fost semnat la Bruxelles, la 11 decembrie 2023, la nivel de stat între Republica Moldova, pe de o parte, și Republica Letonia, pe de altă parte.

Acordul are următoarea structură: titlu, preambul, dispozitiv și clauze finale. Acordul este structurat în 30 articole, care sunt grupate în 7 Părți.

Acordul a fost elaborat în temeiul articolului 12 din Carta Socială Europeană revizuită, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 484/2001.

Scopul Acordului este asigurarea unui cadru de garanții de securitate socială pentru lucrătorii migranți din Republica Moldova, care desfășoară sau au desfășurat o activitate de muncă și/sau domiciliază pe teritoriul unuia sau ambelor state contractante.

Dispozițiile Acordului se vor aplica persoanelor care sunt sau au fost supuse legislației unui sau ambelor state contractante (angajați, lucrători independenți, lucrătorii detașați, personalul misiunilor diplomatice și posturilor consulare, etc).

Acordul prevede acordarea pensiilor pentru limită de vârstă, pensiilor de dizabilitate cauzată de afecțiuni generale, pensiilor și indemnizațiilor de dizabilitate în urma accidentelor de muncă sau cauzată de boli profesionale, pensiilor de urmaș și ajutorului de deces.

Tratatul are la bază principii europene stabilite în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială: egalitate de tratament, determinarea legislației aplicabile, totalizarea perioadelor de asigurare, exportul prestațiilor, proporționalitate.

Conform principiului proporțional de calculare a pensiilor, fiecare stat contractant va achita partea de pensie calculată proporțional perioadei de asigurare realizate pe teritoriul propriu. Persoana se va bucura de dreptul de a beneficia de pensie și alte prestații dobândite în statele în care și-a desfășurat activitatea pe teritoriul statului de domiciliu.

Acordul se încheie pe un termen nedeterminat și poate fi denunțat de către oricare parte la tratat printr-o notificare scrisă, expediată cu cel puțin șase luni înainte de sfârșitul anului calendaristic în curs.

Acordul prevede posibilitatea și modalitatea de modificare a tratatului. Procedura de intrare în vigoare a modificărilor este similară celei de intrare în vigoare a tratatului.

B. Analiza de impact

Acordul este actual atât timp cât se atestă procese migratorii dintre cele două Părți la Acord, deoarece tratatul se aplică persoanelor care se deplasează dintr-un

stat în altul, fie în scop de muncă, fie pentru a-și stabili domiciliul, și să le asigure garanții de securitate socială în cazul survenirii riscurilor sociale asigurate.

Scopul final al tratatului este ca cetățenii Republicii Moldova care au muncit în Republica Letonia, la atingerea vârstei de pensionare să beneficieze de pensie din acest stat și, totodată, pe perioada de activitate să fie asigurați cu un venit sub formă de prestații sociale în cazul producerii unui accident de muncă sau survenirii unei boli profesionale, fie asigurarea membrilor familiei în caz de deces al întreținătorului.

În practica internațională relațiile dintre state în domeniul securității sociale sunt reglementate prin tratate multilaterale, fie prin acorduri bilaterale.

Printre instrumentele juridice multilaterale existente este Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, fiind cel mai complex și cuprinzător instrument juridic cu titlu obligatoriu în toate statele membre UE, cele ale Spațiului Economic European și Elveția.

Nu există o altă modalitate de reglementare a relațiilor în domeniu decât încheierea unui tratat bilateral. Mai mult, și în relațiile cu alte state Republica Moldova optează pentru încheierea acordurilor bilaterale, cel mai eficient instrument de coordonare a sistemelor naționale de securitate socială între două state.

Republica Moldova a încheiat până în prezent acorduri de securitate socială cu 18 state, 16 dintre care sunt state membre UE.

Acordul generează drepturi pentru persoanele care cad sub incidența tratatului la prestațiile sociale prevăzute în Acord, dar și obligația de a plăti contribuții de asigurări sociale de stat în statul în care sunt angajate. Totodată, prevederile Acordului generează obligația părților să transfere prestațiile stabilite în temeiul Acordului în statul de domiciliu a persoanei îndreptățite, chiar și în cazul în care legislația națională în domeniu nu conține norme similare.

Orice diferende ce țin de interpretarea sau implementarea Acordului vor fi soluționate de Părți pe cale diplomatică prin intermediul consultărilor și negocierilor directe între ele.

Acordul se va aplica de către și pe teritoriul statelor părți.

Aspectul politic, cultural și social

Încheierea Acordului va contribui la consolidarea relațiilor și intensificarea colaborării dintre autoritățile și instituțiile competente ale celor două Părți.

Acordul va asigura garanții sociale și un nivel sporit de echitate socială persoanelor din categoria lucrătorilor migranți, asigurându-le, prin urmare, dreptul la libera circulație.

Aspectul economic și de mediu

Acordul nu conține prevederi care ar avea efecte negative asupra economiei Republicii Moldova. Mai mult, acesta motivează persoanele care cad sub incidența Acordului să activeze în sectorul formal, pentru ca la apariția riscurilor sociale asigurate acestea să beneficieze de prestații de asigurări sociale corespunzătoare. Totodată, prevederile Acordului creează condiții favorabile pentru ca migranții din Republica Moldova să revină în țară, deoarece la atingerea vârstei de pensionare

aceștia vor putea beneficia în baza Acordului de drepturile de securitate socială dobândite în Republica Letonia pe teritoriul Republicii Moldova. Respectiv, aceste persoane, beneficiind de pensie din unul sau ambele state, vor dispune de mai multe surse de existență. Prin urmare, Acordul va avea drept consecință indirectă reducerea numărului beneficiarilor de ajutor social și alte prestații sociale acordate din bugetul de stat persoanelor neeligibile pentru pensie.

Aspectul normativ

Acordul este compatibil cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Carta ONU și alte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Acordul vine să realizeze angajamentele asumate de către Republica Moldova prin aderarea sa la Carta Socială Europeană revizuită, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 484/2001, și semnarea Acordului de Asociere RM-UE.

Acordul este compatibil cu Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, principiile și prevederile căruia constituie baza tratatului.

Încheierea Acordului nu necesită adoptarea sau modificarea legislației naționale în vigoare. Fiecare Parte își aplică cadrul legal național existent.

Aspectul instituțional și organizatoric

Autoritatea competentă responsabilă care a negociat Acordul este Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În procesul negocierilor au fost implicate, în măsura necesității, și instituțiile competente pentru implementarea Acordului: Casa Națională de Asigurări Sociale și Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă precum și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Implementarea prevederilor Acordului nu necesită înființarea unor structuri naționale sau internaționale noi, la fel și resurse umane suplimentare.

Casa Națională de Asigurări Sociale prezintă Ministerului, trimestrial și anual, informația privind implementarea acordurilor de securitate socială încheiate de Republica Moldova, care conțin date privind stabilirea și transferarea pensiilor stabilite în baza acordurilor.

Implementarea Acordului nu necesită elaborarea unor planuri de acțiuni instituționale sau interinstituționale privind asigurarea măsurilor organizatorice.

Aspectul financiar

Impactul Acordului se va reflecta pozitiv în primul rând asupra situației financiare a beneficiarilor.

Angajamentul statului constă în asigurarea persoanelor asigurate cu drepturi de pensie dobândite corelativ plății contribuțiilor de asigurări sociale. La stabilirea și calcularea pensiei, fiecare stat va aplica legislația națională în domeniu. Atât Republica Moldova, cât și Republica Letonia vor calcula și vor achita pensia doar pentru perioadele de asigurare realizate pe teritoriul propriu, prin aplicarea principiului proporționalității.

În temeiul Acordului se stabilesc doar pensiile publice prevăzute în Legea nr. 156/1998, care se achită din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat în baza contribuțiilor achitate de persoană. Implementarea Acordului nu implică cheltuieli din bugetul de stat sau local, la fel nu sunt necesare cheltuielile pentru realizarea acțiunilor legate de aspectele normativ, instituțional și organizatoric ale tratatului.

Totodată, considerăm că tratatul ar crea, indirect, efecte benefice asupra sistemului fiscal, motivând persoanele să activeze în economia formală, majorând prin aceasta numărul subiecților de drept fiscal și cel al contribuabililor la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Aspectul temporar

Acordul va urma toate etapele și procedurile interne aferente ratificării și punerii în vigoare a unui tratat, stabilite prin Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și în Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.

Acordul va intra în vigoare în prima zi a celei de-a treia luni care urmează după data recepționării, prin canale diplomatice, a ultimei notificări scrise privind îndeplinirea de către Părți a procedurilor interne, necesare intrării sale în vigoare.

Acordul se încheie pentru un termen nedeterminat și poate fi denunțat de către oricare parte la tratat printr-o notificare scrisă, prin canale diplomatice. În acest caz Acordul își încetează valabilitatea după șase luni de la notificare.

Aplicarea provizorie a tratatului nu este prevăzută și nici nu este necesară.

Acordul prevede soluționarea diferendelor prin consultări și negocieri directe între Părți.

C. Analiza oportunității ratificării tratatului

Acordul între Republica Moldova și Republica Letonia în domeniul securității sociale, a fost semnat la Bruxelles, la 11 decembrie 2023.

Acordul stabilește expres necesitatea de a fi ratificat. Părțile își vor notifica reciproc, prin canale diplomatice, despre îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului.

Acordul va intra în vigoare în prima zi a celei de-a treia luni care urmează după data recepționării ultimei notificări.

Acordul are o durată nelimitată. Fiecare Parte poate denunța Acordul, notificând în scris denunțarea pe cale diplomatică celeilalte Părți. În acest caz, Acordul va înceta să mai fie în vigoare după șase luni de la notificare.

Digitally signed by Ajder Corina
Date: 2024.02.06 12:56:47 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar De Stat

Corina AJDER